

A tudósra emlékeztünk

Németh Gyula turkológus, akadémikus születésének 130. évfordulója tiszteletére megemlékezést tartottak november 2-án a karcagi Kossuth téren álló szobránál, ahol dr. Bartha Júlia turkológus idézte fel életét.

- Kevés olyan nagyhatású alakja van a hazai turkológiának, mint a Karcagon, 1890. november 2-án született Németh Gyula turkológus, akadémikus, aki fél évszázadon át vezette az ELTE Török Filológiai Tanszékét, európai hírűvé tette a magyarországi turkológiát, de talán legnagyobb érdeme az volt, hogy kiváló tanítványokat nevelt, akik mesterük nyomdokaiba lépve, öregbítették a tudományt és városunk hírnevét is. Számos kitűnő tanulmányával hozzájárult a magyarság őstörténetére vonatkozó tudományos ismeretekhez. Nevéhez fűződik a ma egyetlen, ismert alán nyelvemlék, a jász szójegyzék megfejtése. Tudományos munkássága kiemelkedő, nemzetközi jelentőségű. Mindvégig szívesen foglalkozott az őt elindító szülőföld, a Nagykunshoz, a kunok történetéhez, nyelvéhez kötődő kérdésekkel - hangzott el az emlékezésen, majd a város vezetői, tisztelői helyezték el koszorút Németh Gyula szobránál.

A Kunszövetség nevében dr. Nagy Molnár Miklós múzeumigazgató koszorúzott

In memoriam Horváth György

A szeptemberben elhunyt Horváth György kunkapitányra, a Kunszövetség elnökségi tagjára az alábbi gondolatokkal emlékezünk.

Horváth György Kisújszálláson született 1953. október 4-én, ott élt élete végéig. A Nagykunság értékeinek, hagyományainak letéteményese volt. Kiváltképp a Kunság legarchaikusabb történeti hagyománya, a lovas hagyományok, a lovas íjászat felélesztése terén szerzett kiváló érdemeket. Neki köszönhetően Kisújszállás a lovas íjászbajnokságok és fogathajtó versenyek legrangosabb helyét vívta ki, az ország 2. hivatalos, a Kassai által leírt szabvány szerinti íjászpályát Horváth György hozta létre a Horváth-tanyán, Kisújszálláson. Két évtizeden át rendezte a Kun Viadalt, amely nemcsak Kisújszállás, hanem a térség kiemelkedő turisztikai rendezvénye volt. A lovas íjászat mellett a nagykunsági lovas hagyományokat igyekezett a teljességében bemutatni: a huszárságot, a történelmi lovasjátékokat, itt alakult a török edző, Szami Genel tanításával az első magyar Dzsirit-csapat, 2009-ben a Török Televízió a kunokról szóló filmjének egyik fejezetének forgatási helyszíne itt volt.

A kulturális és természeti értékek megőrzéséért 1999-ben a Henry Ford Európai és Kulturális Örökségért-díj elismerő oklevelét kapta. 2003-ban hagyományörző munkájáért „A honvédelemért” kitüntető címet kapta a Honvédelmi Minisztériumtól. Az ő nevével forrt össze a Nagykunságon az újkori kunkapitány-választás. 2000-ben az egykori történelmi Hármaskerületi kapitányok emlékére létrehozott kunkapitány-választás első jelöltje ő volt.

2001-ben megalakította a Nagykun Nádor Huszár Közhasznú Kulturális Egyesületet, amely vidékünk egyetlen, lovas hagyományok éltetésével foglalkozó kulturális szervezete volt akkor. 2007-ben Sumenben a Kossuth-emigráció utolsó európai állomásán részt vett a csapattal a március 15-i ünnepségen, amit a Szófiai Magyar Intézet szervezett. Minden évben részt vettek a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum szervezésében megrendezett Élő Magyar Hadtörténelem Hadijátékokban Nyíregyházán, Szolnokon, Komáromban, a Monostori Erődben. A Széchenyi István élettörténetéről szóló, a Hídember című film forgatásán az egész Nagykun Nádor Bandérium részt vett.

Számos lovas túrát szervezett, ezek között kiemelkedő volt az Őseink nyomában című túra, mely a Káma folyótól Ópusztaszerig tartott. Kezdeményezője és szervezője volt a Pacséri Emléktúrának, melyet 2006-ban a bácskai kirajzás 220. évfordulója tiszteletére tartottak. 2009-ben az I. Kun Világtalálkozó tiszteletére a Kun Történelmi Emlékmenetet szervezett és a Nagykun Nádor Bandérium élén végigvont a Radnai-hágótól Karcagig, a Kun Emlékhelyig.

2013-ban résztvevője és szervezője volt a Virágh Gedeon nádor huszár emlékére, a szabadságharc 165. évfordulója alkalmából lovas emléktúrának.

A Kunszövetség alapító tagjaként és elnökségi tagjaként segítette a szervezet munkáját. 2007-ben a Magyar Huszár és Katonai Hagyományörző Szövetség alelnökének, a Honfoglalás-kori korszak vezetőjének választották.

A Nagykunság kulturális örökségét éltető munkájáért számos kitüntetést kapott: 2008-ban Nagykunságért-díjat, 2020-ban agárminiszteri elismerő oklevelet kapott.

Emlékét szívünkben őrizzük.

elnökség

Kováts Mihályra emlékeztek Karcagon

A magyar és az amerikai nép közös hőisére, Fabriczy Kováts Mihály huszár ezredesre, Karcag város szülőttére a járványügyi helyzet miatt rendkívüli módon emlékeztek május 8-án a róla elnevezett általános iskola és a város vezetői. A Bocskay-Liliom utca kereszteződésben, egykori szülőháza közelében álló Kováts Mihály Emlékkapunál koszorúztak. Fabriczy Kováts Mihály az amerikai függetlenségi háborúban a legmagasabb rangot betöltő magyar katonatiszt hőiesen szolgálta a szabadság eszméjét 1779-ben bekövetkezett haláláig. Az út, amit bejárt Karcagtól Charlestonig igazán rendkívüli volt, hiszen 16 éves korától több csatában is helyt állt. Harcolt az osztrák örökösödési háborúban, majd a porosz hadsereg szolgálatába került. Részt vett a hétéves háborúban, hosszú és kalandos életutat járt be, mielőtt az amerikai függetlenségért vívott háború kiemelkedő katonája, hőse lett. 1777-ben felajánlotta segítségét, tudását Benjamin Franklinnek, az Egyesült Államok franciaországi megbízottjának, a lengyel Kazimierz Pulawski dandártábornok oldalán az amerikai könnyűlovasság szervezőjeként is a kunokra jellemző elszántsággal, kitartással látta el feladatát egészen 1779-ig, a charlestoni ütközetig, ahol hősi halált halt.

Az emlékkapunál dr. Fazekas Sándor a Kunszövetség tiszteletbeli elnöke, F. Kovács Sándor a Kunszövetség elnöke, Györfi Sándor jászkun főkapitány, ifj. Györfi Sándor, a Kováts Mihály Huszár Bandérium tagja helyezték el az emlékezés koszorúit.

Tisztelgés az aradi vértanúk előtt

A Nemzeti Gyásznapon, a karcagi Millenniumi Parkban található emlékműnél rendezett megemlékezésen, Györfi Sándor jászkun főkapitány emlékező gondolatait követően a Kunszövetség képviselői is koszorút helyeztek el, tisztelegve az aradi vértanúk emléke előtt.

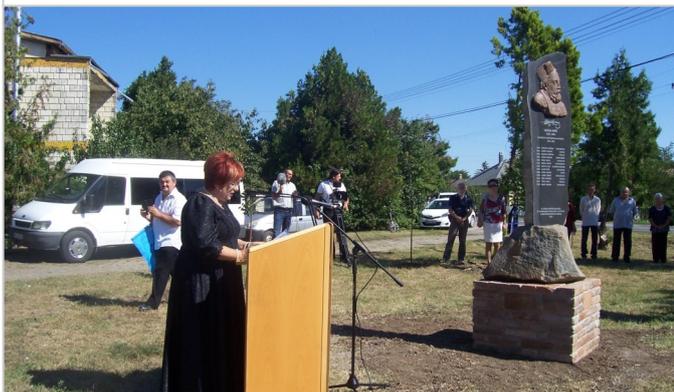
Kapitányi emlékpark

Kunhegyesen szeptember 5-én a történelmi Hármas Kerület egyik vezetőjének, Kossuth-kormánybiztosának, Varga Imre nagykun kapitányának emlékkövet - Györfi Sándor szobrászművész művét - és Kapitányi parkot avattak.

- A Jászkunság történetének egyik mérföldköve a redempció, kihirdetésének idén 275. évfordulóját ünnepeljük, s éppen 20 éves az újkori kunkapitányválasztás. Erre készülve jött az ötlet, hogy Kunhegyes első Nagykun Kerületi kapitánya, Varga Imre emléke előtt is tisztelegve, Kapitányi parkot avassunk, emlékkövet helyezünk el, elültessük a kapitányi fasort. Most egy olyan korban vagyunk, amikor az igazi értékek visszaszorulóban vannak. (...) Élő példa vagyunk arra, hogy okosan, innovatív módon cselekedve minden nehézségből fel lehet állni. A magyarság, de kiváltképp a kunság lakói mindig jó példával jártak elől ha a haza sorsáról volt szó - mondta beszédében dr. Bartha Júlia etnográfus, majd felidézte Varga Imre életét, aki egy tehetős kunhegyesi családba született 1813-ban. Jogászként az 1830-as években Kunhegyes város nótáriusa volt. Nevét a redempció századik évfordulójára kidolgozott, a kerületek működésének átszervezésére vonatkozó tervezete kapcsán megismerte az egész Nagykun-ság. Az 1845-ös redempciós ünnepségen már mint Kunhegyes főjegyzője vett részt, majd a Jászkun Kerület főjegyzőjévé választották, később Kossuth kormánybiztos lett. A szabadságharcban betöltött szerepe miatt kötél általi halálra ítélték, de az uralkodó kegyelmével 4 év

börtönbüntetést kapott. A kiegyezés után kunkapitánnyá választották, majd 1865-ben az országgyűlési választások után a Nagykun Kerület tisztikar élére került, mely tisztséget 1866. november 4-én bekövetkezett haláláig töltött be.

Eredményhirdetés

A karcagi Városházán tartották a Kunszövetség „Édes hazánk, arany szabadságunk” című, a Jászkun önmegváltás 275. évfordulója alkalmából a kun településeken élő középiskolás diákok számára meghirdetett pályázat ünnepélyes eredményhirdetését.

A megjelent pályázókat, a felkészítő pedagógusokat Kunszövetség nevében Pandur Zoltánné titkár köszöntötte, s mint mondta, a járvány sújtotta időben csak szűk körben ünnepelhetjük a pályázókat, aki vállalták a megmérettetést és időt, energiát szántak pályamunkájuk elkészítésére. A pályázókat két - esszéírás és videofilm készítés - kategóriákban lehetett beadni. Feltétel volt, hogy a pályamű tükrözze a Redemptio jelentőségét, a pályázó lakóhelye, családja, közössége kötődését az önmegváltás emlékezetéhez. Négy karcagi - akik mindannyian a Karcagi Nagykun Református Gimnázium és Egészségügyi Szakgimnázium tanulói - és az Érdi Szakképzési Centrum Kiskunlacházi Technikum és Szakképző Iskola egy diákja küldött pályamunkát. A pályázatok bírálatát az egyesület szakmai munkáját segítő Szakmai Tanácsadó Testület tagjai: dr. Bartha Júlia, dr. Nagy Molnár Miklós és dr. Varga Ferenc végezték. Véleményüket figyelembe véve született meg a döntés. Az esszépályázatok közül egy pályázat nem felelt meg a kiírás formai követelményének, de ezt a bírálók nem értékelték negatívként, mert olyan színvonalas, személyes indíttatású, olvasmányos, szakirodalmat felhasználó munka született, amelyet öröm volt olvasniuk. A további három pályázat közül egy kiemelkedő munka született, mely dolgozat írója szépen felépítette mondanivalóját, széles körben érintette és teljes mértékben megfelelt a pályázati felhívásban megfogalmazott céloknak. A további két pályázó dolgozata is kiváló munka, teljes áttekintést nyújt a kunok életéről, nyelvük eredetéről, a kun kiváltságokról, azok elvesztéséről, visszaszerzéséről. A dolgozatok megemlítik a nagykun kapitányok választását, a Kun Világtalálkozókat, írják az egyesület hagyományörző tevékenységéről. A videofilm készítésben egy pályázat érkezett, külön dicséretes, hogy a film készítője az esszépályázat kategóriában is nyújtott be dolgozatot. A film "Egy család, egy szívdobbanás" címet kapta, saját forgatókönyv alapján készült.

A pályázókat Pandur Zoltánné titkár és F. Kovács Sándor elnök köszöntötte

A Szakmai Tanácsadó Testület tagjainak és koordinátorának javaslatait figyelembe véve az egyesület elnökségének döntése értelmében az 1. díjat Szendrei Nóra, a KNRG tanulója kapta 30.000,- Ft díjazással. Csontos Gergő, Kovács Zoltán szintén a KNRG tanulói, valamint Mezei Viktória, az Érdi Szakképzési Centrum Kiskunlacházi Technikum és Szakképző Iskola tanulója Különdíj elismerésben részesültek, személyenként 20-20 ezer forint díjazással. Ezen felül, Csontos Gergő videofilm pályázataért szintén 20 ezer forint díjazásban részesült. A díjakat F. Kovács Sándor, a Kunszövetség elnöke adta át a pályázóknak és a felkészítő-támogató pedagógusoknak dr. Pintér Zoltán Árpádnak és Major Jánosnak, majd megköszönte a pályázók, a diákokat segítő pedagógusok munkáját, a szülők támogatását, s arra kérte őket, a jövőben is éljenek a pályázat lehetőségével, kutassák múltunkat, ápolják értékeinket, hagyományainkat.

F. Kovács Sándor a díjazottakkal

A Jászkun Redemptio Emléknapja

A Jászkun Redemptio Emléknapja alkalmából a karcagi Millenniumi Emlékmű parkjában, a Jászkun Redemptio Emlékharangjánál - amely Györfi Sándor Kossuth-díjas szobrászművész, jászkun főkapitány alkotása -, emlékeztek a város vezetői és képviselői a jászkun önmegváltásra.

A 13. és 14. században Magyarországra érkező kunok és jászok betelepülésüktől fogva jelentős kiváltságokat kaptak az uralkodóktól. Nem tartoztak földesúri szolgáltatásokkal, a jászkunok földjén nem alakult ki a jobbágy-földesúr viszony, területe még a török hódoltság idején is koronabirtoknak minősült. Tulajdonosa az uralkodó volt, aki ezt a jogát a mindenkori nádor útján gyakorolta. A lakosok nem csupán a földesúri adóktól mentesültek, de a nemesekhez hasonlóan a vám- és harmincad mentesség és egyéb előjogok is megillették őket. A kivételezett közjogi helyzet jelentős kötelezettséggel, pl. katonai szolgálattal is járt. A jászkunok háború idején kötelesek voltak hadba vonulni, ők biztosították a nádor fizetését is. Ezt vállalták, mert büszkéek voltak szabad állapotukra, mígnem 1702-ben jött a végzetes döntés, az uralkodó 500 ezer rajnai forintért eladta a Jászkunság egész területét és lakóit a Német Lovagrendnek. Az adásvétel a fennálló törvények értelmében is jogtalan volt. 1745. május 6-án Mária Terézia magyar királynő Bécsben aláírta a jászok és kunok kiváltságainak visszaadását engedélyező okiratot. Ezt az eseményt nevezzük latin szóval redemptionnak, azaz önmegváltásnak. A jászok, a kiskunok és a nagykunok szabadságaik visszaszerzése érdekében 580 ezer rajnai forintot gyűjtöttek össze több mint kétszáz évvel ezelőtt.

Erre a jeles napra emlékeztünk május 6-án az emlékműnél, ahol a koronavírus-járvány veszélye miatt most emlékbeszédék sem hangzottak el, csak koszorúzás volt. Az emlékharangnál F. Kovács Sándor országgyűlési képviselő, az Országgyűlés, Györfi Sándor jászkun főkapitány a Hármas Kerület nevében koszorúzott először, majd közösen elhelyezték a Kunszövetség koszorúját, végül a képviselő megkon-gatta az emlékharangot az évfordulóra emlékezve.

Tisztújító közgyűlés

Tisztújító közgyűlést tartotta szeptember 13-án a karcagi Lovagi Udvarban a Kunszövetség.

A megjelent tagokat, a kis- és nagykunkapitányokat, a nagykun települések polgármestereit, a Somogyi Kunok Egyesületének, a karcagi Talpas Íjász Egyesület valamint a kunszentmiklósi Iloncsuk Szabadcsapat tagjait F. Kovács Sándor elnök köszöntötte.

A napirendek előtt a jelenlévők egyperces néma felállással emlékeztek meg a 2020-ban elhunyt Csukás István budapesti, Farkasné Rácz Edit, dr. Sántha József, Tőkés Gyula karcagi tagokra, Dobos László Karcag polgármesterére és Horváth György kisújszállási emeritus nagykunkapitány, elnökségi tagra.

Mint elhangzott, rendhagyó a közgyűlés, hiszen a COVID-19 miatt az elnökség a tagok egészségének védelme érdekében azt a döntést hozta, hogy a szokásos év eleji közgyűlést nem hívja össze, majd a veszélyhelyzet kihirdetése után erre jogilag sem volt lehetőség. Közben a tisztségviselők mandátuma lejárt, így a szabályos működés érdekében most a tisztségviselők megbízásáról határoztak a jelenlévők. Ehhez módosították az alapszabályt, amit dr. Farkas Flórián ügyvéd ismertetett. Lényege: mostantól az elnökség négy főre bővült, s az egyesület elnökét és a felügyelő bizottság elnökét a közgyűlés közvetlenül választja meg, s arról is határoztak, hogy az elnökség munkáját a jövőben írásbeli szavazás lehetőségével gyorsítják. A módosítást egyhangúlag szavazták meg.

A tisztújítás már a módosított alapszabálynak megfelelően történt. Az elnökség tagja maradt Lesi Árpád Kunszentmiklós polgármestere, új tag lett Kecze István, Kisújszállás polgármestere és Bene Sándor karcagi emeritus nagykunkapitány, az elnöki feladatokat újabb öt évre F. Kovács Sándor látja el. Megválasztották a felügyelő bizottság elnökét és tagjait, valamint a pénzügyi beszámolót is elfogadták.

Az egyesület munkáját a jövőben a konferenciák, kiállítások szervezésében a kis- és nagykunsági általános és középiskolások számára pályázatok kiírásában és értékelésében Szakmai Tanácsadó Testület segíti Fejes György koordinálásával. A tagok dr. Bartha Júlia, dr. Barna Gábor, dr. Varga Ferenc, dr. Nagy Molnár Miklós és dr. Pintér Zoltán Árpád lettek.

Az egyesület a Jászkun önmegváltás 275. évfordulója alkalmából pályázatot hirdetett a Kis- és Nagy-kunság településen működő középiskolák 9-12. évfolyamán tanuló diákok részére "Édes hazánk arany szabadságunk" címmel esszé és videofilm kategóriában.

Az elnökség hagyományörző tevékenysége elismeréséül Nagy Emese karcagi lakos részére ítélte a fiatalon elhunyt alapító tag emlékére létrehozott Sudár István-emlékdíjat - Györfi Sándor Kossuth-díjas szobrászművész alkotását -, melyet F. Kovács Sándor elnök adott át a közgyűlésen részére. Ezután a Kunszövetséget segítőket adományozók támogatását köszönték meg emléklappal, majd azokat a tagokat köszöntötték, akik az elmúlt időszakban rangos kitüntetésben részesültek. A közgyűlés végén dr. Bartha Júlia előadásában a kun miatyánkot hallgatták meg a jelenlévők.

F. Kovács Sándor elnök Nagy Emese karcagi hagyományörzőnek adta át a Sudár István emlékdíjat a közgyűlés résztvevői előtt

Díjazottjaink

Dr. Fazekas Sándor országgyűlési képviselő, egyesületünk tiszteletbeli elnöke a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés döntése alapján a Jász-Nagykun-Szolnok Megyéért-díj elismerést vette át Hubai Imre elnöktől

Dr. Pintér Zoltán Árpád, a Karcagi Nagykun Református Gimnázium tanára, a Karcag Városi Önkormányzat által alapított Karcag Város Kultúrájáért-díj elismerést vette át Dobos László polgármestertől

Dr. Nagy Molnár Miklós, a Györffy István Nagykun Múzeum igazgatója a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat által alapított Jász-Nagykun-Szolnok Megye Közművelődési-díját vette át

Dr. Nagy Molnár Miklós, a Györffy István Nagykun Múzeum igazgatója a nagykun települések polgármestereinek tanácsa döntése értelmében a Nagykunságért-díj elismerésben részesült, melyet Gyurcsek János, Karcag alpolgármestere adott át

Felhívás

Kérjük, hogy 2021-ben is a Kunszövetséget szíveskedjen támogatni személyi jövedelemadója 1%-ának felajánlásával

Adószámunk: 18237106-1-16

Köszönettel: a Kunszövetség elnöksége

Kun Hírmondó * a Kunszövetség hírlevele * Kiadja a Kunszövetség * Felelős szerkesztő: Daróczi Erzsébet
Szerkesztőbizottság: dr. Fazekas Sándor, F. Kovács Sándor, Fejes György, †Horváth György,
Kun Csaba, dr. Mándoki István, Lesi Árpád, Szépe Ferenc, Bene Sándor, Kecze István, †Sudár István
Szerkesztőség címe: 5300 Karcag, Városháza, Kossuth tér 1., tel.: (59) 500-611
web: www.kunszovetseg.hu, e-mail: kunszovetseg@t-online.hu